

บทที่ 1

บทนำ

จากการที่นักพันธุศาสตร์ได้ปรับปรุงพันธุ์ไก่เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงสุด เป็นผลทำให้ไก่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในไก่สายพันธุ์ให้เนื้อ เพศผู้มีน้ำหนักตัว 0.7, 2.1 และ 2.6 กก. ส่วนเพศเมียเท่ากับ 0.6, 1.7 และ 2.1 กก. ที่อายุ 3, 6 และ 7 สัปดาห์ ตามลำดับ (NRC, 1994) ด้วยเหตุนี้คุณภาพเนื้อจากไก่เนื้อจึงมีความนุ่มมากเมื่อเทียบกับเนื้อไก่พื้นเมืองที่มีความแน่นมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากไก่พื้นเมืองมีการเจริญเติบโตช้า กล่าวคือ ที่อายุ 4, 12 และ 16 สัปดาห์ มีน้ำหนักตัวเพียง 0.2, 0.9 และ 1.4 กก. ตามลำดับ (สวัสดี, 2540) จากความแตกต่างของอัตราการเจริญเติบโตและคุณภาพเนื้อดังกล่าว จึงได้มีการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ไก่ที่มีลักษณะการเจริญเติบโตและมีประสิทธิภาพการใช้อาหารที่ดีกว่าไก่พื้นเมือง ขณะเดียวกันก็ให้มีคุณภาพซากดีกว่าไก่เนื้อ ซึ่งสามารถทำได้โดยนำพ่อไก่พื้นเมืองไปผสมข้ามกับไก่เนื้อ หรือกึ่งเนื้อกึ่งไข่ เช่น เชียงไฮ้ พลิมัธหรือคลาย หรือโรดไอแลนด์แดง เป็นต้น ไก่ลูกผสมพื้นเมืองดังกล่าวมีคุณลักษณะด้านสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพซากอยู่ระหว่างไก่เนื้อกับไก่พื้นเมือง คือ มีเนื้อที่ไม่นุ่มและไม่แน่นหรือเหนียวจนเกินไป เมื่อนำไปเลี้ยงพบว่ามีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 0.24, 1.16 และ 1.54 กก. ที่อายุ 4, 12 และ 16 สัปดาห์ ตามลำดับ (สวัสดี, 2540) นอกจากนี้ไก่ลูกผสมพื้นเมืองยังสามารถจำหน่ายได้ราคาดีใกล้เคียงกับไก่พื้นเมือง (นพวรรณและคณะ, 2541; ข)

ปัจจุบันเกษตรกรส่วนหนึ่งได้หันมาสนใจเลี้ยงไก่ลูกผสมพื้นเมืองมากขึ้น เนื่องจากมีการเจริญเติบโตที่ดีกว่าไก่พื้นเมืองซึ่งสังเกตได้จากมีการผลิตลูกพันธุ์เพื่อจำหน่ายมากขึ้น เช่น บริษัทฟาร์มชัยอารีย์ บริษัทตะนาวศรีไก่ไทย หรือศูนย์บำรุงพันธุ์สัตว์ของกรมปศุสัตว์ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ เป็นต้น ไก่ลูกผสมพื้นเมืองนี้เกษตรกรบางรายนำไปเลี้ยงเป็นอาชีพเสริม ส่วนบางรายเลี้ยงเป็นอาชีพหลักเป็นรายได้ของครอบครัว อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของการเลี้ยงดู โดยเฉพาะในเรื่องของการให้อาหารเกษตรกรส่วนใหญ่มักซื้ออาหารสำเร็จรูปของไก่ประเภทอื่น เช่น ไก่เนื้อ และไก่ไข่ หรือซื้อหัวอาหารมาผสมกับวัตถุดิบประเภทแหล่งคาร์โบไฮเดรตที่หาได้ในท้องถิ่น โดยไม่คำนึงถึงทั้งในด้านราคาและคุณภาพของอาหารว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสมรรถภาพการผลิตของไก่หรือไม่ จึงได้มีผู้ศึกษาถึงความต้องการ CP และ ME ในอาหารไก่ลูกผสมพื้นเมือง เช่น นพวรรณและคณะ (2541; ก) ได้ให้อาหารที่มีโปรตีน 12.1, 13.9, 17.4 และ 19.8% และ ME 2.21, 2.61 และ 3.01 kcal/g แก่ไก่ลูกผสม 4 สายเลือด (พื้นเมือง x เชียงไฮ้-โรดไอแลนด์) ช่วงอายุ 1 วันถึง 14 สัปดาห์ ปรากฏว่า การให้

อาหารที่มี 17.4% CP, 3.01 kcal ME/g ไก่มีสมรรถภาพการเจริญเติบโตที่ดี และมีต้นทุนค่าอาหารต่ำสุด ส่วนปรัชญาและคณะ (2533) ได้ให้อาหารที่มี 16 และ 12% CP ในช่วงไก่อายุ 0-8 สัปดาห์ แล้วลดเหลือ 14 และ 10% CP ในช่วงอายุ 9-14 สัปดาห์ แก่ไก่ลูกผสม 2 สายเลือด (พื้นเมือง x เชียงไฮ้) ปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับอาหารที่มี CP สูง (16 และ 14% CP ในช่วงอายุ 0-8 และ 9-14 สัปดาห์ ตามลำดับ) มีอัตราการเจริญเติบโตสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับอาหารที่มี CP ต่ำอย่างมีนัยสำคัญ

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการศึกษาทางด้านความต้องการโภชนะของไก่ลูกผสมพื้นเมืองยังไม่ครอบคลุม และมีความละเอียดมากพอ เช่น การกำหนดให้อาหารมี CP ระดับเดียวตลอดการทดลอง ซึ่งความเป็นจริงไก่ในแต่ละช่วงอายุต้องการโภชนะในระดับที่ต่างกัน ไก่อายุน้อยควรให้อาหารที่มีโภชนะสูงกว่าไก่อายุมาก เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่มีการแยกเพศไก่ ปกติเมื่อไก่มีอายุมากขึ้นไก่เพศผู้จะมีการเจริญเติบโตและกินอาหารได้มากกว่าไก่เพศเมีย จึงอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการแปรผลการทดลองได้ ดังนั้นจึงสมควรทำการศึกษาถึงเรื่องเหล่านี้ให้ละเอียดมากขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึง

1. ระดับ CP และ ME ที่เหมาะสมในอาหารไก่ลูกผสมพื้นเมืองสามสายเลือดในช่วงฤดูร้อนและฤดูหนาว
2. ผลของอาหารที่มี CP และ ME ในระดับต่างกันต่อสมรรถภาพการผลิตและคุณภาพซากของไก่แต่ละเพศ
3. ต้นทุนการผลิตของไก่ลูกผสมพื้นเมืองสามสายเลือดที่ได้รับอาหารที่มี CP และ ME ในระดับต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำสูตรอาหารจากการทดลองไปใช้เลี้ยงไก่ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีและประหยัดต้นทุนการผลิต
2. นำสูตรอาหารไปเผยแพร่แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ลูกผสมพื้นเมืองและผู้สนใจทั่วไปใช้ประโยชน์ได้
3. บริษัทผู้ผลิตอาหารสัตว์สามารถใช้ข้อมูลจากการทดลองนี้ไปประกอบสูตรอาหารที่เหมาะสมสำหรับไก่ลูกผสมพื้นเมืองในช่วงอายุต่างกัน ในเชิงพาณิชย์ได้